

AĐZIN VİRAL ENFEKSİYONLARI

- Virüsler, insan ağzının önemli ülserojenik (ülser yapıcı) ve tümörojenik (tümör yapıcı) ajanlarıdır. Periodontit lezyonlarında çok fazla memeli virüsü bulgusuna rastlanması, tahmin edilenden daha fazla oral hastalıkta, virüslerin rolü olduğunu düşündürmektedir.
- Virusları taşıyan vücut sıvıları şunlardır:
 - Kan ve kan ürünleri (plazma, insan serum albümini gibi paketlenmiş ürünler), insan umbilical (kordon) kan hücreleri, semen, vajinal sekresyonlar, serebrospinal sıvı, plevral sıvı, perikardiyal sıvı, peritoneal sıvı, amniotik sıvı, salya (tükürük), gözle görülebilir vücut sıvılarıdır.

HERPES VİRUSLAR

- Herpes virus viriyonlari 120 - 250 nm çapında olup çift iplikli lineer bir DNA molekülü ve DNA'yı çevrelemiş olan ikozahedral simetrik bir kapsit ve zarftan oluşmuştur.
- Herpes viruslar normal litik ve latent viral hayat siklusları süresince doğal ve adaptif immün sistem aktivitelerini engelleyen, hücresel ortamda değişikliklere sebep olan proteinler eksprese ederler.
- Herpes Simpleks Virus Tip 1 ağızda, Herpes Simpleks Virus Tip 2 genital organda hastalık yapmaya meyillidir

HERPES SİMPLEKS VİRUS TİP 1

- **Herpetik gingivostomatit**

- İnfeksiyon erken çocukluk döneminde ortaya çıktığında, hastalık genellikle subklinik veya oldukça ılımlı olup sıklıkla diş çıkarma semptomlarıyla karıştırılır.
- Diş etinde pembemsi kırmızı yaygın inflamasyon ve apseler vardır.

- **Herpetik dolama**

- Parmaktaki bir çizikten giren virus ağrılı, kaşıntılı yanma ile başlar. Şiddetli ağrı, şiş, titreme, baş ağrısı ve aksiller (koltuk altı) limf bezi tutulumları ile devam eder.

- **Herpes labialis**

- Hassas kişilerde sekonder herpes simpleks lezyonları (*Herpes labialis*) (uçuk) gelişir. Bu lezyonlar genellikle dudakın mukokütanöz birleşme yerlerinde veya burun deliğinin deri sınırında oluşur.

HERPES SİMPLEKS VİRUS TİP 2 (HSV-2)

- HSV-2 virusu kadında ve erkekte dış genital organ üzerinde genital herpes ismi verilen lezyonlar yapabilir. Oral seks yapıldıysa ağızdan gelen HSV-1 virusu da genital organda lezyon yapabilir.
- **Genital Herpes lezyonları**
 - Herpes Simpleks virus, labiumlar üzerinde ağrılı, kaşıntılı veziküloz lezyonlar oluşturabilir, **herpetik vulvovajinit** ismini alır. Bunlar gri membranlı ülserasyona dönüşebilir.
 - **Serviks kanserleri** ile bu virus arasında bir ilişki tespit edilmiştir

EPSTEİN-BARR VİRUS (EBV)

- Epstein-Barr virus (EBV), infeksiyoz mononükleozis, oral killi lökoplaki, non-Hodgkin lenfoma, Burkitt lenfoması ve nazofarinjyal karsinoma gibi geniş bir hastalık oluşturma potansiyeline sahiptir.
- **İnfeksiyoz mononükleoz (glandular ateş)**
 - Her 2 cinsiyeti de eşit olarak etkileyen, nispeten yaygın olarak ortaya çıkan bir hastalıktır. Gençlerde ve genç yetişkinlerde daha sık ortaya çıkmaktadır

- **Oral killi lökoplaki**

- Her iki cinsiyette de eşit oranlarda olmakla beraber son derece nadir olarak ortaya çıkan bir hastalıktır. Tipik olarak immün süpresyonun bir sonucudur.

VARICELLA ZOSTER VİRUS (VZV)

- Bu virus vücuda ilk temas ettiğinde su çiçeği yapar, hayatın ilerleyen dönemlerinde ise zona hastalığını yapar.
- Çocukluk hastalıklarından biri olan su çiçeği ile erişkinlerin zona hastalığından elde edilen virus aynıdır.
- **Suçiçeği**
 - Derinin stratum germinatum tabakasında balonlu dejenerasyon yapar ve veziküller oluşturur. İltihabi hücre infiltrasyonu ve sıvı birikimi ile vezikül oluşur.

- **Zona**

- Zona hastalığı *Varicella zoster* virüsünün sekonder infeksiyonu olup her iki cinsiyette de sadece hayatın orta veya geç dönemlerinde ortaya çıkar. Viral reaktivasyon ile ortaya çıkar ve immün yetmezlikle ilişkili olabilir.
- Tipik olarak sırt derisi, yüz, burun kanatları ve göz kapaklarını tutar. Kısacası bir sinirin inerve ettiği traseyi tutar.

KIZAMIK VİRUSU (Measles, Rubeola)

- Tek sarmallı RNA virusudur. Zarflı olduğu için organik çözücülerde (eter, aseton, alkol) kolayca deaktive olur. 37 °C'de 2 saatte, 56 °C de 30 dakikada, buzdolabında 2 haftada infektivitesi kaybolur.
- **Kızamık**
 - Solunum yoluyla çok kolay bulaşır. Giriş bölgesinde mukoza ve limf nodlarında çoğalır. Viremi yapar.
 - Teşhis önemli bir ipucudur. Dikkatli bir diş hekimi lekeleri farkedebilir.
 - Ateş döneminin sonunda makulopapuler döküntüler başlar. Bu döküntüler kulak arkasından başlar, yüz, boyun ve vücuda yayılır.

COXSACKIE VİRUS

- Bu virüs oral mukozada 2 klinik tabloya sebep olur:
- **Herpangina**
 - Herpanjin çocukluk döneminde yaygın olarak görülen sistemik bir infeksiyondur.
- **El, ayak ve ağız hastalığı**
 - Genç okul çocuklarında en sık görülen *Coxsackie* virus infeksiyonlarından birisidir

PAPİLLOMA VİRÜSLERİ(HPV)

- Papilloma viruslar, epiteliyotropik, zarfsız, ikozahedral, çift iplikli sirküler DNA virüslarıdır. İnsan papilloma virusları anorektal bölgede, larinks-trakeo-bronşiyal mukoza, oral mukoza ve deride yerleşim gösterebilir. Cinsel bakımdan aktif olan yetişkinlerin %75'inden fazlası en az bir tip genital papilloma virus ile infektadır.
- **Papilloma**
 - Skuamöz hücreli papilloma, oral epitelin nispeten yaygın benign tümörlerinden olup tüm yumuşak doku tümörlerinin yaklaşık yarısını oluşturmaktadır.

PİCORNA VİRUSLAR/ ENTERO VİRUSLAR

- Pico kelimesi İspanyolca'da küçük anlamına gelir. Bu viruslar çok küçük olduğu için bu ismi almıştır. Zarfsız, 30 nm çapında, tek zincirli, RNA viruslarıdır.
- Enteroviruslar sindirim kanalında replike olmaktadır. Kronik hastalıktan ziyade akut hastalık oluştururlar.

KABAKULAK VİRUSU

- 120-200 nm çapında sferik, tek sarmallı RNA virusudur. Zarflıdır, yani organik çözücü dezenfektanlara dayanıksızdır. Ultraviyole ışığına da duyarlıdır.
- **Kabakulak**
 - Çok bulaşıcıdır. Parotis bezinde akut iltihap yapar. Virus solunum yolundan girip limf dokusunda bir viremi ile parotis bezine ulaşabilir veya salyadan ve stenon kanalından geçerek doğrudan parotise ulaşabilir.

- **HEPATIT VIRUSLARI**

- **HIV VIRUSLARI**

Kaynakça

- AĞIZ MİKROBİYOLOJİSİ, Murat Aydın,
Aykut Mısırlıgil, Akademisyen Tıp Kitabevi